

Karitas

1

letnik L
februar/marec
1,95 EUR

50
LET
1968

Prijatelj

Verski list bolnikov, invalidov in njihovih prijateljev

Dragi prijatelj!

Kateri stavek v Svetem pismu se vam zdi najbolj pomemben? Nekateri so prepričani, da je to stavek iz Prvega Janezovega pisma, ki se glasi: »Bog je Ljubezen.« (1 Jn 4,16) Zaslužni papež Benedikt XVI. je ta stavek vzel za naslov svoje prve okrožnice. S tem je hotel opozoriti na dejstvo, da je ljubezen središče krščanske vere, pa tudi središče človekovih teženj, pričakovanj in prizadevanj. To pa je tudi razlog, zakaj omenjam okrožnico v zvezi s temo tokratne številke, ki je Karitas. Papež namreč na začetku okrožnice navaja, da v grščini obstajajo trije izrazi za tri različne vrste ljubezni. Z besedo »eros« so stari Grki poimenovali ljubezen med možem in ženo, z besedo »philia« prijateljsko ljubezen in z besedo »agape« nesebično oziroma zastonijsko ljubezen. In v omenjenem svetopisemskem stavku se nahaja prav ta zadnja vrsta ljubezni, agape. V latinščini izraz »agape« prevajamo z besedo »caritas«, ki smo jo Slovenci poslovenili v »karitas«. Ker slovenščina za razliko od grščine in latinščine ne ločuje med različnimi oblikami ljubezni, smo za poimenovanje krščanske nesebične ljubezni vzeli kar besedo »karitas«. To pa je tudi ime dobro poznane Cerkevne organizacije, ki je naredila že toliko dobrega za sočloveka in jo predstavljamo v tokratni številki. Kot nam samo ime pove, je karitas dejavna, požrtvovalna in nesebična ljubezen. V celotni zgodovini je krščanska ljubezen storila že toliko dobrega, da tega ne bi mogle popisati vse knjige tega sveta. Enako velja tudi za organizacijo Slovenska Karitas. Kljub temu poskušamo v tokratni številki predstaviti nekaj utrinkov iz njene bogate dejavnosti, v katero spada tudi skrb za bolnike, invalide in ostarele. Naj nas ti zgledi opogumijo, da se jim tudi mi pridružimo pri graditvi Božjega kraljestva miru in ljubezni.

Borut Pohar CM, urednik

Ustavljeni trenutki	2
Duhovni uvod	
Dobrota ni sirota	4
Iskreno z	
Jožica Ličen	7
Pogovor z	
V službi človekovega dostojanstva 8	
Pričevanje	
Zgodovina Karitas v številkah	18
Izziv upanja, zaupanja in vere	22
Do avta z dvizno rampo	27
Karitas - skupnost ljudi ...	28
Imre Jerebic	30
Zdravstveni delavci	
Nimam doma	32
Priložnost za hvaležnost	
„Svet malih in preprostih ...“	34
KBBI	
Sodelavka Karitas ...	37
Dogodki	40
Kam na izlet?	
Kamniški Stari grad	44
Obvestila, razvedrilo	46, 47

Fotografija na naslovnici:
Tatjana Splichal

Prispevke za št. 2 pošljite
do 5. marca 2018.

Tokrat ne spreglejte

8

V službi človekovega dostojanstva

Pogovor z novim generalnim tajnikom Slovenske karitas, mag. Cvetom Uršičem.

28

Karitas - skupnost ljudi, ki v srcu dobro mislijo

Ravnateljica Škofijske karitas Koper, Jožica Ličen, je prepričana, da lahko skupnost ljudi, ki v srcu dobro mislijo, zmore zelo veliko.

22

Izziv upanja, zaupanja in vere

Zvone Horvat je predstavil terapevtsko Skupnost Srečanje, ki deluje v okviru Zavoda Pelikan - Karitas.

34

»Svet malih in preprostih ljudi je moj svet.«

Matej Modic pravi, da ima rad življenje malih ljudi z velikim srcem. Ob njih se zaveda, koliko mu je podarjeno.

Silvestrovanje z brezdomci

Prostovoljci Društva prostovoljcev Vincencijeve zveze dobrote so za brezdomce pripravili že 23. tradicionalno silvestrovanje z brezdomci v študentskem domu Vincencij v Ljubljani. Silvestrovanja se je udeležilo okrog sto deset brezdomcev, za lepo vzdušje pa je skrbelo več kot štirideset prostovoljcev.

S svojim obiskom so brezdomce razveselili ljubljanski nadškof in metropolit msgr. Stanislav Zore, predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez in varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer ter ljubljanski župan Zoran Jankovič.

foto: Arhiv Vincencijeve zveze dobrote

DOBROTA NI SIROTA

Besedilo: Marko Čižman

foto: splet

Pred leti sem bral intervju s pevcem Adijem Smolarjem, ki je imel prav tak naslov. In vedno bolj se z njim strinjam. Čeprav velikokrat rečemo, da je dobrota sirota, si moramo priznati, da vsi raje srečujemo dobre in prijazne ljudi, kot pa tiste, ki so neprijazni, trdi in hladni. Zato, čeprav se včasih zdi, da se dobrota ne spleča, je vseeno bolje biti dober kot pa slab.

Če se ozremo v svet okrog nas, vidimo, da na televiziji, radiu ali v časopisih na prvih straneh večinoma objavijo slabe novice. Tako lahko hitro dobimo vtis, da se po svetu in okrog nas dogajajo le slabe stvari. Ne spreglejmo, da je dobrota običajno tiha. Koliko ljudi naredi mnogo dobrega po župnijskih karitas, pa v družinah

... Vsi, ki delujejo dobrodelno – karitativno. Mnogi ljudje, ki so potrebni pomoči ali vspodbudne besede, dobijo pomoč in vspodbudno besedo ravno po vas. O večini vaših dobrih del ne bo pisal noben časopis. Večina dobrega se zgodi neopazno, tiho, brez velikega pompa. Toda ravno te dobre stvari delajo svet okrog nas bolj tople in odnose med nami lepše. Na koncu koncev niti ni pomembno, ali se o dobrodelnosti razpišejo novinarji. Dovolj je, da bodo vsa ta tiha dobra dela ostala zapisana v Božjem srcu.

»Dovolj je, da bodo vsa ta tiha dobra dela ostala zapisana v Božjem srcu.«

foto: Arhiv Župnijska karitas Škofljica

Prostovoljna pomoč je eden izmed načinov, kako smo lahko dobrodelni

Jezus nas z besedo in osebnim zgledom vspodbuja k dobroti in dobrodelnosti. Večino svojega javnega delovanja se je družil z ljudmi, pomagal bolnim, vspodbujal potrte in ljudem v življenju pomagal najti pravo smer. Iz evangelijev poznamo ničkoliko primerov, ko so se Jezusu približali gobavci, neozdravljivo bolni, slepi ... in od njega odšli ozdravljeni na telesu in v duši.

Jezusovemu zgledu so v zgodovini krščanstva sledili številni svetniki. Na tem mestu bom omenil samo dva. Najprej Mati Terezijo, ki je kot redovnica sprva delovala v šoli za otroke iz bogatih družin. V nekem trenutku svojega življenja pa je popolnoma spremenila smer in od takrat naprej

»Jezus nas z besedo in osebnim zgledom vspodbuja k dobroti in dobrodelnosti. Večino svojega javnega življenja se je družil z ljudmi, pomagal bolnim, vspodbujal potrte in ljudem v življenju pomagal najti pravo smer.«

ves svoj čas in moči namenila temu, da je služila »zapuščnemu Jezusu«, skritem v najbolj ubogih med ubogimi. In nato italijanski duhovnik in ustanovitelj salezijancev, Janez Bosko. Poznamo ga predvsem po njegovem delu z mladimi. Manj znano je njegovo delo z ubogimi, saj je velik

del življenja tako ali drugače pomagat drugemu znanemu duhovniku iz Torina, Jožefu Cottolengu. Slednji se je ukvarjal z reveži, s katerimi nihče drug ni hotel imeti opravka. Dobrodelnost je poslanstvo vsakega kristjana, saj s tem še najbolj pričujemo za Boga med ljudmi, ki hočejo živeti, kakor da Boga ni.

Moje delo na mestu direktorja Karitas je v prvi meri duhovna podpora delavcem in prostovoljcem v tej organizaciji. Enkrat tedensko obiskujem pisarno Karitas, kjer se srečujem s sodelavci, obiskujem prostovoljce v skladišču, kjer delijo obleke in drugo pomoč. Vodim duhovne obnove za uslužbence in prostovoljce ter obiskujem prostovoljce po župnijskih

karitas. Taka srečanja in vspodbude nam pomagajo, da se najprej mi zavemo številnih dobrot, ki smo jih deležni od Boga in ljudi.

In ko se človek sam čuti obdarjenega, lažje in bolj s srcem pomaga tistim, ki potrebujejo pomoč in podporo. Dobrota ni sirota! Zato še naprej radi delajmo dobre stvari. Lepo je namreč rekel J. W. Goethe: »Dobrota je zlata veriga, ki povezuje človeštvo.«

»In ko se človek sam čuti obdarjenega, lažje in bolj s srcem pomaga tistim, ki potrebujejo pomoč in podporo. Dobrota ni sirota!«

Jožica Ličen

*Ravnateljica Škofijske karitas Koper,
koordinatorka likovne akademije
Umetniki za Karitas, pri tridesetih
zbolela za avtoimuno boleznijo*

foto: Arhiv Slovenska karitas

Kdo ste?

Žena, mama, nona in sodelavka Karitas. Vse te vloge se v meni prepletajo že veliko let.

Zadnja knjiga, ki ste jo prebrali?

Žal spadam med tiste, ki jim je knjižno besedo zamenjal internet, pa vendar ... zadnja knjiga, ki sem jo prebrala, je knjiga z naslovom *O kruhu in naših stvarih*, ki jo je napisal zamejski pesnik in pisatelj ter prijatelj Jurij Paljk.

Ena izmed reči, ki so vas v življenju najbolj prevzele?

Mene največkrat prevzamejo majhne stvari, za katere pravim, da so majhni čudeži.

Česa ste bili najbolj veseli?

Ojoj, veselih trenutkov je veliko. Doma, med sodelavci, prijatelji, znanci. Pa res sem se v srcu razveselila, ko je moj vnuk ob praznovanju desetega rojstnega dne svojim prijateljem sporočil, da ne rabi

daril in naj raje ta denar namenijo za revne otroke.

Koga od znanih ljudi bi povabili na večerjo?

Pri nas je vsak dobrodošel, verjamem pa, da bi varuhinji človekovih pravic imela kaj povedati, pa ne o sebi, bolj o ljudeh, ki se jim godi krivica.

Vaša najljubša jed? Kje?

Ena od mojih težav je težava s požiranjem, zato najraje jem dobro ribo in to doma.

Kam bi odšli na počitnice, če bi imeli skoraj neomejeno časa in denarja?

Čas in denar za dobre počitnice nista ključni stvari ... pa vendar »če, če« bi šla pozimi v tople kraje.

Kaj si najbolj želite?

Želim si moči, da bi lahko še naprej karitativno delovala, pa prijazne, srčne in iskrene ljudi, vesele kristjane, vsem nam pa mir in dobro!

V službi človekovega dostojanstva

Slovenski škofje so za novega generalnega tajnika Slovenske karitas izbrali mag. Cveta Uršiča, ki se mu je petletni mandat začel 3. januarja letos. Pred tem imenovanjem je bil sedemnajst let direktor programa v Univerzitetnem rehabilitacijskem inštitutu Soča in pet let generalni direktor direktorata za invalide na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Ob nastopu nove službe smo se z njim pogovarjali o njegovem življenju ter dosedanjih in prihodnjih izzivih.

Spoštovanigospodmag. CvetoUršič. Vaša življenjska pot vas je vodila na različna področja, vseskozi pa ste bili dejavni predvsem na področju uveljavljanja človekovih pravic invalidov. Sedaj živite v Radovljici.

Nam lahko poveste več o tem, od kod prihajate in kje ste se šolali?

Večino mladosti sem preživel v Kokri in na Jesenicah. V Kokri sem preživel najzgodnejšo mladost, na Jesenicah pa najstniška in študentska

leta. Po končani osnovni šoli sem na Jesenicah začel obiskovati gimnazijo. Tam sem imel nekaj izrednih profesorjev, ki nas niso samo učili, kot je hotela takratna vladajoča garnitura, ampak so nam odpirali oči. Naj omenim samo profesorja zgodovine in geografije, Franceta Terseglava, ki je bil velik Slovenec in svetovljan. Učil nas je za življenje, silil v razmišljanje, povezoval sedanost in preteklost ... sledil je študij na Pravni fakulteti v Ljubljani, nato dve leti teologije in že se je bilo treba zaposliti.

V mladosti sem bil, milo rečeno, precej živahen. Hvala Bogu smo takrat na Jesenice dobili kaplana Tona Kompareta. Ta je znal mladih povezati v pokoncilskem duhu, usmerjal pa nas je tudi v dobrodelnost. Kar nekaj mladih nas je vsako nedeljo šlo v dom za ostarele in preživelo uro ali dve v razgovoru z oskrbovanci. Tone nas je tudi spodbudil, da smo postali spremljevalci na srečanjih bolnikov, invalidov in ostarelih, ki jih je organiziralo Prijateljstvo bolnikov in invalidov. To so bili čudoviti vikendi na Trsteniku, na Mirenskem gradu, v Šentjakobu, v Nazarjah ... Ob vodstvu s. Mihelangele in Jožeta Zupančiča smo fizično pomagali udeležencem, se družili, pogovarjali, prepevali ... Ta srečanja in pa kasnejše delo spremljevalca na obnovitvenih rehabilitacijah paraplegikov in tetraplegikov v Pineti je usmerilo mojo poklicno pot v delo z invalidi.

Kako to, da ste se po študiju prava in magisteriju iz sociologije zaposlili na področju dela z invalidi? Kaj

vas je pritegnilo k temu? Krajši čas ste bili tudi direktor Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij.

Na inštitutu sem se zaposlil leta 1984. Skupaj s sodelavci smo razvili program poklicne rehabilitacije, ki sem ga nato vodil dobrih sedemnajst let. Ob mojem odhodu leta 2005 je bil eden od treh nosilnih inštitutovih programov. Programi, ki smo jih razvili s sodelavci v tem obdobju ter jim zagotovili sistemsko podlago oziroma financiranje, danes omogočajo

»Ta srečanja in pa kasnejše delo spremljevalca na obnovitvenih rehabilitacijah paraplegikov in tetraplegikov v Pineti je usmerilo mojo poklicno pot v delo z invalidi.«

Mag. Cveto Uršič je navdušen tekač

Karitas pri opravljanju njenih nalog pomaga široka mreža prostovoljcev

zaposlitev več kot petsto težkim invalidom. Oziroma povedano drugače: v te rehabilitacijske programe je vsako leto vključenih več kot dva tisoč petsto invalidov po vsej Sloveniji, programi pa se izvajajo v več deset organizacijah. V tistem času sem tudi veliko pisal, raziskoval, predaval. Povsem naravna pot je bila, da sem se vključeval v delo številnih invalidskih organizacij. Bil sem, v nekaterih sem še danes, predsednik ali član strokovnih svetov na Zvezi delovnih invalidov Slovenije, Zvezi društev za cerebralno paralizo – Sonček, Zvezi paraplegikov Slovenije, Društvu revmatikov Slovenije, Zvezi za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijski komite, Zvezi Sožitje, itd. Pa v različnih strokovnih združenjih, kot na primer na Socialni zbornici Slovenije. Veli-

ko sem bil v tujini, tako sem bil med drugim izvoljen v prvi odbor Organizacije združenih narodov za pravice invalidov. Ne vem, bil je kar recimo temu, 'naraven proces' poklicne poti.

Kdaj ste se poklicno začeli ukvarjati z izboljševanjem položaja invalidov?

Kot sem že povedal, se je moja poklicna pot začela že na Jesenicah z obiski v domu za ostarele in s prostovoljstvom v Prijateljstvu, Zvezi paraplegikov Slovenije itd. Prav gotovo je nanjo vplivalo to 'preprosto druženje' invalidov in nas spremljevalcev, ko smo zvečer skupaj zapeli, šli k sv. maši ali pa v Pineti šli skupaj v Novigrad, zvečer plesali ... Vsi smo bili 'enaki', razen pač v tem, da je bilo treba enemu pomagati pri

oblačenju, osebni higieni ali pri hrani ... Jaz, spremljevalec, pa sem dobil pomoč v dobrem nasvetu, v novem prijateljstvu ... Spomini ostajajo na razne dogodivščine ... kako smo ponagajali Jožetu Zupančiču in bili naslednji dan okarani. Na tarokiranje pozno v noč s paraplegiki na Soči in je bilo prepozno, da bi odšel skozi glavni vhod, zato je bilo treba iti čez ograjo; življenjsko prijateljevanje z Marjetko, Evico, Nuško, Nevenko in Zvezdano, Jožetom, Jankom ter še mnogimi drugimi.

Če se najprej dotakneva področja vašega preteklega dela, bi vas vprašal, kakšen se vam zdi položaj invalidov v Sloveniji?

Invalidov je več kot petsto milijonov in so, tako pravijo v Organizaciji združenih narodov, največja manjšina na svetu. V Sloveniji ocenjujemo, da je invalidov približno sto sedemdeset tisoč, to je med osem in devet odstotki vsega prebivalstva. Tej številki je treba dodati še stare ljudi, ki imajo ravno tako trajno okvaro zdravja in imajo težave z vidom, sluhom, gibanjem, razumevanjem. Spregledati ne smemo družinskih članov in hitro pridemo do sklepa, da se vsaj četrtnina državljanov Slovenije vsak dan srečuje z invalidnostjo.

Položaj invalidov v Sloveniji je primerljiv z njihovim položajem v številnih drugih evropskih državah. Model, ki ga razvijamo v Sloveniji, je sodoben in temelji na človekovih pravicah. Naj omenim samo dva zakona, ki sta bila sprejeta v zadnjih letih: Zakon o izenačevanju možnosti

Na sedežu OZN

invalidov in Zakon o osebni asistenci. Po moji oceni pa ostajajo ključne težave razdrobljenost pravic po več kot sedemdeset zakonih, neenotna definicija invalidnosti in s tem povezane tudi nepravilno različne pravice, kot na primer višina dodatka za pomoč in postrežbo ali pa celo to, da nekdo kljub težki okvari zdravja ne dobi skoraj nobene pravice. Posledica navedenega je, da nimamo celovite in usklajene invalidske politike. Kar pa

»Položaj invalidov v Sloveniji je primerljiv z njihovim položajem v drugih evropskih državah. Model, ki ga razvijamo v Sloveniji, je sodoben in temelji na človekovih pravicah.«

Karitas nameni ogromno sredstev materialni pomoči

ni čudno, saj tudi nimamo usklajene socialne politike, ki pokriva področje pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja, zaposlovanja, socialnega varstva in družinske politike. Zato so pravice razdrobljene, nepravilne itn. To je ena od zahtevnejših nalog za prihodnje/prihodnjo vlado. Ob tem pa velja poudariti, da večkrat slišim od uradnikov na ministrstvih, pa tudi od duhovnikov, zakaj je treba na primer v neki stavbi ali cerkvi odstraniti grajene ovire, saj lahko na prste obeh rok preštejemo, koliko invalidov na invalidskem vozičku letno vstopi v to stavbo ali cerkev. Pa še takrat jim lahko kdo nudi pomoč pri premagovanju ene ali dveh stopnic. Vsakdo želi biti samostojen. Zato z vsako klančino, ki jo naredimo ob stopnicah v cerkev, olajšamo dostop ne samo invalidu na invalidskem vozičku, ampak tudi starostniku, ki zaradi starosti težko

hodi oziroma materi ali očetu z majhnim otrokom v otroškem vozičku.

Zaposlitev je temelj socialne varnosti, še posebej kadar gre za ranljive skupine ljudi. Delo poleg sredstev za preživetje omogoča tudi socialno vključevanje. Kako ocenjujete stanje na področju zaposlovanja invalidov?

Invalidi so poleg starejših, mater z majhnimi otroki in prvih iskalcev zaposlitve najbolj ranljiva skupina na trgu dela. To ne velja samo za Slovenijo, ampak za vse evropske države. Še bolj pa za revni svet Afrike in Azije.

Pred nekaj leti je bila na ravni EU narejena raziskava o diskriminaciji. Skoraj šest desetih vprašanih v Sloveniji je odgovorilo, da bi v primeru dveh kandidatov z enako izobrazbo bil v bistveno slabšem položaju pri is-

foto: Arhiv Slovenska karitas

Brez zvestih prostovoljcev ne bi šlo

kanju zaposlitve invalid. Več težav bi imeli samo še starejši iskalci zaposlitve. Zato smo v Sloveniji sprejeli vrsto ukrepov za spodbujanje zaposlovanja invalidov, kot na primer subvencija plače, plačilo prispevkov za socialno varnost, rehabilitacija, plačilo prilagoditve delovnega mesta, kvotni sistem ipd. Kljub vsem tem spodbudam pa je še vedno samo 4 % vseh invalidov zaposlenih, delež brezposelnih ostaja visok, ravno tako jih je veliko med dolgotrajno brezposelnimi. Vendar lahko tudi za to področje rečem, da je situacija primerljiva z drugimi evropskimi državami.

»Invalidi so poleg starejših, mater z majhnimi otroki in prvih iskalcev zaposlitve najbolj ranljiva skupina na trgu dela.«

Kako pa je z vključevanjem invalidov v življenje Cerkve? Na to temo ste napisali tudi kratek priročnik.

V uvodu k omenjeni knjižici sem zapisal, da sem pred mnogimi leti sodeloval v mednarodnem projektu, kjer smo spraševali invalide v več kot stotih državah, kako se uresničujejo njihove človekove pravice. Eno izmed vprašanj je bilo tudi, kako ocenjujejo možnosti za udeležbo/sodelovanje v verskem življenju. Zanimivo, slovenski anketiranci so najvišjo oceno dali ravno možnosti za vključevanje v versko življenje. Kakšna bi bila ocena danes, ne vem. Predvidevam pa, da bi bila še vedno visoka. Verjetno je v posameznih župnijah res zelo dobro poskrbljeno za vključevanje invalidov, na primer v bogoslužje. Na to bi lažje odgovorili invalidi sami! Moja naloga, kot prostovoljca in strokovnjaka brez osebne izkušnje invalidnosti pa

Pomoč v oblekah

je, da opozarjam in ozaveščam. Zato je tudi nastala omenjena knjižica. Več kot dvajset ljudi nas je sodelovalo pri njenem nastajanju, med njimi so bili slepi, gluhoslepi, gluhi in naglušni, uporabniki invalidskega vozička, strokovnjaki, duhovniki itd. Naša skupna želja je bila, da na preprosto in razumljiv način pojasnimo, kdo so invalidi, s kakšnimi ovirami se srečujejo in kako spodbuditi njihovo vključevanje v življenje Cerkev. Knjižica vsebuje tudi informacije, kje je organizirana pastoralna za posamezne skupine invalidov. V prilogi pa so še naslovi nekaterih društev in gibanj, ki delujejo v okviru Cerkev na Slovenskem. S projektom nadaljujemo. Naša želja je, da bi naslednje leto izdali nov priročnik, v katerem bodo konkretna navodila, kako odstraniti grajene in komunikacijske ovire iz

cerkva. Na spletu pa bi radi oblikovali spletni vodič, kjer bo takoj vidno, s kakšnimi ovirami bi se lahko soočil invalid, ki bi želel na primer poročati v eno od naših romarskih svetišč. Nekaj je že narejenega, pogledjte spletno stran: <http://zmoremo.uirsi.si/vodnik>

Nekoč ste ob neki predstavitvi dejali: "Trdi časi minejo, trdni ljudje ostanejo." Kaj ste s tem mislili?

To je naslov ene izmed motivacijskih knjig, ki jo je napisal ameriški pastor in pisatelj Robert H. Shuller. V življenju je tako, da se vsakdo sreča s težkimi časi, ko si ves povožen, brez volje, 'največji revež na svetu'. Čisto vsakomur, pa naj je mlad ali star, bogat ali reven, samski ali poročen, se je to prav gotovo že kdaj zgodilo. Shuller nam preprosto pove, da ima vsak živ človek težave, da ima vsaka težava omejeno življenjsko dobo, da je v vsaki težavi tudi nekaj pozitivnega in da se na vsako težavo lahko odzovemo pozitivno ali negativno. O tem je pisal tudi Viktor Frankl v knjižici Psiholog v taborišču smrti. Kako kljub vsemu hudemu, ki se ti lahko zgodi v življenju, reči življenju DA.

Če ostanem v svetu invalidnosti. Verjamem, da je grozno, ko si bil pred nekaj trenutki še zdrav, mlad, poskočen. Po neprevidnem skoku na glavo v vodo ali pa prehitri vožnji pa si na invalidskem vozičku in povsem odvisen od pomoči druge osebe. To so težke zgodbe. Takrat potrebuje človek ob sebi sopotnika, ki mu pomaga, ga spremlja ... In tu se začne

foto: Tatjana Splichal

... in hrani

tudi posebno poslanstvo organizacij, kot so Karitas, Bratstvo in številnih drugih.

Z imenovanjem za generalnega tajnika Karitas se polje vašega delovanja širi na vse ranljive skupine ljudi v družbi. Kako se spominjate začetkov Karitas?

Karitas tako ali drugače spremljam že od začetka njegovega delovanja, včasih bolj, drugič zelo malo. Pomoč beguncem iz nekdanje Jugoslavije, sodelovanje pri pisanju prvih aktov ipd. so bili moji prvi stiki z župnijsko in Slovensko karitas. Tudi z Imretom Jerebicem se pozna še iz moje mladosti, ko smo krajši čas Imre, Jože Ramovš in jaz skupaj vodili mladinski verouk v Šentrupertu na Dolenjskem ... Karitas je bila v mojih očeh vedno organizacija, ki ni nudila samo

materialne pomoči, ampak je bila in je v službi človekovega dostojanstva. Je obraz Cerkve za človeka v stiski, kot je nekje rekel Imre Jerebic.

Se vam zdi, da je danes več ubogih in pomoči potrebnih kot nekoč?

Ne vem, kaj ste mislil z 'nekoč'. Revni, socialno izključeni so vedno bili in, žal, tudi vedno bodo. V Sloveniji se ocenjuje, da živi pod pragom tveganja revščine vsaj dvesto osemdeset tisoč ljudi, to je skoraj štiriinajst odstotkov vsega prebivalstva. To ni sprejemljivo! Poleg revnih so še druge skupine ljudi, ki potrebujejo podporo in pomoč. To so starejši, osamljeni in bolni. To so odvisniki od drog, alkohola ali interneta. To so žrtve nasilja, brezdomci, matere v stiski ... Samo z dobrodelnostjo revščine ni moč odpraviti. Samo z dobrodelno-

stjo ni moč pomagati pri ponovnem vključevanju v družbo vsem drugim ranljivim in izločenim skupinam. Papež Janez Pavel II. je ob začetku 21. stoletja rekel, da bo to stoletje etike ali pa nas ne bo več. To poudarja tudi sedanji papež Frančišek. Veliko vlogo pri tej preobrazbi družbe ima tudi Cerkev, imamo verniki: »... kar hočete, da bi ljudje storili vam, tudi vi storite njim« (Mt 7,12).

Katere so po vašem mnenju temeljne naloge Karitas? Kateri so novi izzivi, s katerimi se bo morala v prihodnosti soočiti Karitas?

V prijavi na razpis za generalnega tajnika sem moral seveda predstaviti tudi svojo vizijo razvoja Karitas. Pri tem sem izhajal iz dejanskega stanja in smernic zapisanih v Slovenskem pastoralnem načrtu. Načrt na področju dobrodelnosti kot prednostne naloge pastoralnega načrta izpostavlja, da bomo vztrajali pri dosedanjih oblikah dobrodelnosti in jih vzpostavili v župnijah, kjer še ni nobene organizirane oblike. Ob tem pa razvijali nove oblike pomoči na področjih dela, kot so osebne stiske zaradi bolezni, ovredelosti, ločitev, zasvojenosti ipd. Da bo Karitas lahko opravljala te naloge, bo treba nuditi podporo vsem sodelavcem, prostovoljcem in zaposlenim. Treba bo poglobljati sodelovanje z državo, lokalnimi skupnostmi in drugimi dobrodelnimi organizacijami. Konkretno: Kako dvigniti raven sodelovanja Bratstva s Slovensko karitas ali (nad)škofijskimi karitas? Kaj lahko naredimo skupaj za boljše

življenje invalidov, za njihovo lažje vključevanje v župnijsko življenje?

Izzivov vidim veliko, še več pa jih bom videl, ko se bom 4. januarja zaposlil v Slovenski karitas. Kako se odzivati na vedno nove oblike revščine in izključenosti? Kako biti blizu ljudem v stiski, biti blizu tudi prostovoljcem? Velik izziv in odgovornost je ohranjati Karitas čisto, pošteno!

»Da bo Karitas lahko opravljala te naloge, bo treba nuditi podporo vsem sodelavcem, prostovoljcem in zaposlenim.«

Čedalje več starejših ljudi v Sloveniji in tudi v Evropi, ki že potrebujejo oskrbo ali pa jo bodo v prihodnosti še potrebovali, predstavlja za nas vedno večji izziv. Kako naj se kot skupnost s tem izzivom soočimo in nanj odgovorimo?

Slovenija postaja, enako kot vsa Evropa, vedno bolj stara družba. Nekatere ocene pravijo, da bomo po letu 2025 v skupini prvih deset držav z največ starostniki. Generacija, rojena takoj po drugi svetovni vojni, bo prestopila osemdeseto leto, to pa so leta, ko začnejo hitreje pešati življenjske funkcije. Po podatkih Evropskega statističnega urada je v Sloveniji med starejšimi od osemdeset let več kot štirideset odstotkov takih, ki potrebujejo zelo veliko pomoči pri vsakodnevnih aktivnostih, kot so oblačenje, umivanje, hranjenje ipd. Med starejšimi narašča število revnih. Skoraj vsak peti, starejši od petinšestdeset let, tvega revščino. Posebej

Izkušnje z delovanjem na mednarodni ravni bodo gospodu Cvetu prišle zelo prav

ogrožene med starejšimi so vdove. Ne narašča samo revščina, stari ljudje so tudi osamljeni. Država, družba se bo morala primerno odzvati na te spremenjene demografske razmere. Na eni strani gre za sistemske spremembe, kot je na primer zavarovanje za dolgotrajno oskrbo, na podlagi katerega naj bi bile starejšim omogočene podporne storitve, da bi lahko čim dlje živeli v domačem okolju. Na drugi strani pa gre tudi za spremembo mišljenja. Na vse to že leta opozarja, ozavešča in izobražuje Jože Ramovš oziroma Trstenjakov inštitut. To je velik izziv tudi za Cerkev in Karitas.

Za mnoge ljudi so prazniki še posebej težak čas, saj še bolj kot sicer čutijo svojo finančno stisko, osa-

mljenost, zapuščenost ... Kako lahko drug drugemu pomagamo, da bo ta čas, čas veselega pričakovanja?

Lahko je deliti nasvete, biti pаметen. Ampak to, ni to! Ne vem, morda velja ponoviti besede, ki jih je nekoč zapisala mati Terezija, da »ne moremo vsi delati velikih stvari. Lahko pa delamo majhne stvari z veliko ljubeznijo.« To je tudi moja popotnica bralcem Prijatelja.

Pogovarjal se je: David Vrečko
Fotografije: Osebni arhiv Cveta Uršiča in arhiv Slovenska karitas

»'Ne moremo vsi delati velikih stvari. Lahko pa delamo majhne stvari z veliko ljubeznijo.'«

foto: Arhiv Slovenska karitas

Zgodovina Karitas v številkah

Zgodovina je vedno povezana s številkami, zato vam želimo Karitas predstaviti tudi v številkah. Mnogo jih je in velikokrat so nam blizu, saj moramo sodelavci Karitas zbirati, deliti, skladiščiti, poročati, šteti, da bi lahko bili pregledni za širšo javnost, naše darovalce in financerje, da bi lahko izpolnili zakonske obveznosti. In nenazadnje zato, da bi lahko načrtovali in ukrepali v korist ljudi v stiski.

Pa se vrnimo več kot sedemindvajset let v preteklost. V čas, ko je bila organizirana karitativna dejavnost v Cerkvi prepovedana. Kljub temu dobrodelnost ni nikoli zamrla, saj bi bila vera brez del mrtva. Živel je v posameznikih in številnih duhovnikih, ki so svoje poslanstvo dobrodelnosti v župnijah vršili posredno ali naskrivaj. Že pred letom 1990 so kljub prepovedi znotraj župnijskih pastoralnih svetov delovale posamezne

skupine za karitativno dejavnost, ki so bile prvi zametki in znanilci organiziranih župnijskih, škofijskih in Slovenske karitas.

In tako bomo s številkami začeli pri temeljnih gradnikih, v naših župnijah. Tam namreč delujejo prostovoljci Karitas, ki so najbližje ljudem in vedo za njihove resnične potrebe. Že v začetku devetdesetih let ob democratizaciji Slovenije in ob prihodu številnih beguncev iz republik nekdanje

Jugoslavije so nastale prve župnijske karitas, ki so se množično razširile po župnijah. Tako je v prvih desetih letih nastalo več kot tristo župnijskih Karitas, v katerih je delovalo preko štiri tisoč prostovoljcev. Takrat so potekala tudi številna izobraževanja, tako v Sloveniji kot v tujini, ki so oblikovala naše sodelavce za karitativno delo. V duhu gesla »Karitas v vsako župnijo«, se je širjenje župnijskih Karitas nadaljevalo tudi v naslednjih letih, in sicer s povprečno hitrostjo deset novih Karitas na leto. Danes v mreži Karitas deluje štiristo sedeminpetdeset župnijskih in dekanijskih Karitas, v katerih več kot deset tisoč osemsto prostovoljcev vsako leto opravi več kot pol milijona prostovoljnih ur. Nikdar pa ne bomo prešteli in ovrednotili vseh poklonjenih kilometrov, prevozov, telefonskih klicev in tudi skrbi, ki jih prostovoljci namenjajo ljudem v stiski v svoji bližini.

Civilni vojaki kot prostovoljci

Pomemben del prostovoljstva so v šestletnem obdobju (od leta 1997 do 2003) delovanja te organizacije predstavljali tudi civilni vojaki. V mreži Karitas jih je svoj rok odslužilo preko osemsto. Takrat je eden izmed teh fantov zapisal: »Biti vojak ali civilni vojak ni odločitev med dobrim in slabim, ampak med dobrim in še boljšim.« In res, naredili so veliko dobrega. Nas se je dotaknila njihova mladostna vedrina in ustvarjalnost. Prepričani smo, da bo dobrodelnost njihova sopotnica tudi v nadaljnjem v življenju.

Dobrota darovalcev v številkah

Drug pomemben sklop števil je povezan z obsegom materialne pomoči, ki jo v obliki hrane, higienskih pripomočkov, kurjave, oblačil in pomoči ob večjih nesrečah nudimo najbolj ogroženim. Če je Karitas v prvem desetletju pomagala nekaj tisoč družinam v Sloveniji, se je ta številka v sedemindvajsetih letih povečala na več kot dvajset tisoč družin. Skupaj s posamezniki in družinskimi člani v gospodinjstvih je število prejemnikov materialne pomoči v letu 2016 preseglo šestindevetdeset tisoč oseb. Revščino še posebej trdo čutijo tudi otroci. Število prejemnikov šolskih potrebščin se je v zadnjih šestih letih podvojilo na dvanajst tisoč petsto otrok. Z njimi bi lahko napolnili več kot štiristo osemnajst razredov. Vendar ne smemo pozabiti, da to niso samo številke, ampak družinske in življenjske tragedije. Nekateri so se tudi s pomočjo Karitas rešili, mnogi pa še naprej životarijo in vsak dan bijejo bitko za preživetje. Upamo, da bodo številke prejemnikov v prihodnjih letih zopet bistveno padle in da bodo ljudje lahko dobili delo z dostojnim plačilom.

Hvala Bogu je večjim stiskam vedno sledila še večja dobrota darovalcev in še večje zaupanje financerjev. Hvaležni smo več kot petdeset tisoč darovalcem, ki na vseh nivojih organiziranosti Karitas dihajo z nami in zaupajo v naše delo. Nekateri so povezani s Karitas od prvega Klica dobrote pred sedemindvajsetimi leti pa vse do danes. Brez njihove podpore

foto: Arhiv Slovenska karitas

in zvestobe, največkrat do konca življenja, bi bili popolnoma nemočni. Naše delo tudi ne bi moglo potekati brez več kot šestnajst letnega sodelovanja s Fundacijo za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij in brez dobave hrane iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim, s katero je bila zagotovljena več kot polovica od približno enaintrideset tisoč ton ali več kot enaintrideset milijonov kilogramov hrane, ki so jo sodelavci Karitas razdelili samo v zadnjih enajstih letih.

Seveda pomoč ni samo v materi-
alu in hrani. Pomoč je tudi prijazna beseda, nasvet, predvsem pa čas in spoštovanje. Veliko tovrstne pomoči v obliki človeškega odnosa in sprejetosti so razdelili sodelavci Karitas v teh sedemindvajsetih letih. Velik del pozornosti so namenili tudi več kot sedeminštirideset tisoč starejšim, ki so v naglici sedanjega časa nemalokrat zapuščeni in osamljeni. Starejši

foto: Arhiv Slovenska karitas

potrebujejo človeško bližino, za katero se trudimo tudi v domovih Karitas, ki so nastali v zadnjih letih.

Ob odrinjenih na rob

Karitas je svoje poslanstvo gradila tudi na zahtevnejši socialnovarstveni pomoči ljudem odrinjenih na rob, ki vključuje nastanitev in celovito oskrbo. Štiriindvajset ur bedeti ob človeku, ki razmišlja, da bi življenje končal, ki se želi vrniti v brezno odvisnosti, ki ga želi zunaj nekdo preteptsti ali mu omejevati svobodo. To ni lahka naloga. Tako delo zahteva zaposlene ljudi, strokovnjake na področju reševanja človeških stisk. Takih je bilo na začetku le nekaj, danes pa v Karitas deluje preko štirideset sodelavcev in strokovnjakov, predvsem iz področja sociale. Tudi v Zavodu Pelikan se je od leta 1997 pomoč podvojila. Iz prvih petindvajsetih namestitev v dveh programih je danes v različnih pro-

gramih v celodnevno oskrbo vključenih preko dvesto oseb. Iz enega materinskega doma jih je nastalo osem. Iz ene terapevtske skupnosti za odvisnike jih danes deluje pet. Iz potreb ljudi odrinjenih na rob so nastali programi za pomoč brezdomcem, prve ambulanta, dnevni centri in zavetišče, skupnosti za alkoholike, programi za oskrbo žrtev trgovine z ljudmi in še bi lahko naštevali.

Skrb za brezdomce in odvisnike

»Hvala, pomagali ste mi, da sem preživela, da sem si uredila življenje, da so moji otroci na varnem! Hvala vam, saj sva bila kot starša popolnoma nemočna, ko nama je droga ugrabila hčerko! Z velikim veseljem je gledati nekdanjega brezdomca in odvisnika, ki dela in ki si je celo ustvaril družino!« Vse te besede in življenja so neizmerljiva v denarju, zaposlenih in stavbah!

Pomoč bratom in sestram iz tujine

Pomoč Karitas pa se usmerja tudi v tujino. Najprej je sledila beguncem na Balkan in se odpirala za naravne nesreče po svetu. V zadnjih enajstih letih smo se ob podpori darovalcev preko akcije Za srce Afrike in Ministrstva za zunanje zadeve tesno povezali z misijonarji in misijonarkami v Afriki. Preko njihovih neutrudljivih rok smo podprli gradnjo ali obnovo in opremljanje sedmih šol in vrtca, štirih zdravstvenih centrov in treh porodnišnic ter gradnjo desetih večjih vodnjakov. S podporo pri naku-

pih hrane pa je bilo rešenih mnogo življenj podhranjenih otrok. Zaradi tega je dosedanja pomoč iz Slovenije, ki dnevno lajša življenje dvesto petdeset tisoč ljudem v srcu Afrike, neprecenljive vrednosti. Skupaj z misijonarji v Afriki in Albaniji ter Karitas na Šrilanki, kjer je še posebej na podeželju revščina velika in priložnosti za delo zelo malo, osmo leto izvajamo tudi programom Z delom do dostojnega življenja. Preko njega s pomočjo že petsto štirinštirideset mesečnih slovenskih darovalcev najrevnejšim staršem iz preko tristo revnih družin v Afriki, štirinajst v Albaniji in devet na Šrilanki omogočamo delo in plačilo zanj. Z zaslužkom enega ali dveh EUR na dan ti starši lahko svoji družini omogočijo hrano, dostop do zdravil in šolske potrebščine za otroke in tako dostojnejše živijo.

Zahvala za velikodušnost

Pa naj te številke ne zvenijo kot hvala neke organizacije, ampak predvsem kot zahvala številnim ljudem z velikim srcem. Hvala vsem, ki različne načine podpirate karitativno delo Velikokrat ste v brezbriznem svetu zaznali trpljenje ljudi, ki ga ni nihče opazil. Vložili ste velike napore, da bi bil ta svet lepši. Tako so nastajali novi programi, tako so rasle številke in upajmo, da je z njimi raslo tudi človekovo dostojanstvo najrevnejših.

Besedilo:

Peter Tomažič, Slovenska karitas

foto: Arhiv Karitas

foto: Getty images

Izziv upanja, zaupanja in vere

V okviru Zavoda Pelikan – Karitas deluje terapevtska Skupnost Srečanje. Le-ta je organizirana v obliki štirih moških centrov v Novi Gorici, Vremskem Britofu, Čadrgu na Tolminom in Razborju. Terapevtske skupnosti so namenjene zdravljenju in rehabilitaciji uživalcev različnih strupenih snovi: drog, tablet, alkohola

Večkrat mi zazvoni telefon. Ko se oglasim, najprej ne slišim nobenega glasu. Tišina. Po nekaj trenutkih tišine se klicatelj opogumi in mi reče: »Ne vem, če prav kličem, toda pri nas je nekaj hudo narobe. Ali mi lahko pomagate?« »Oprostite, toda povedati mi boste morali nekaj več o svojih težavah,« mu odgovorim. Kljub temu da se prvič slišiva, začne klica-

telj odkrito pripovedovati o svojih težavah. »Naš otrok ima že nekaj časa resne težave z drogo, opustil je šolo, domov prihaja samo ponoči, ker ve, da ga doma čaka postelja, topla soba in hrana. Do ostalih članov družine ne čuti nobene odgovornosti. Pojavljajo se kraje. Tudi ostali sorodniki so nam že povedali, da si je izposodil nekaj denarja, ki pa ga ni vrnil. V za-

dnjem času je imel tudi resne težave, ker so ga zaradi prevelikega odmerka ali zastrupitve na urgenci komaj rešili. Vedno nove obljube, ki pa se pozneje izkažejo za laž.»

Iz povedanega lahko zelo hitro razberem in zaskrbljen ugotovim, da so resnično v velikih težavah. Toda hkrati sem tudi vesel, da družina čuti odgovornost do svojega člana, ki se utaplja v odvisnosti. Ni zapuščen, ni odpisan in ni prepuščen samemu sebi. Takoj jih povabim na osebni pogovor in razložim, da si imamo še veliko za povedati, da se bo potrebno še veliko naučiti ter pri sebi spremeniti marsikaj. In šele takrat bomo lahko pomagali.

In res, družina klicatelja takoj pristane na srečanje in pogovor. Jasno je, da na tak prvi pogovor ne morejo pripeljati svojega otroka, ker ta še ni pripravljen in ne zmore nobenega sodelovanja. Pri prvem srečanju se z družino bolje spoznamo. Pri njih skušam vspodbuditi in ustvariti pričanje, da mi lahko zaupajo in da jim bom poskušal pomagati. Zelo je pomembno, da mi družina na osnovi tega zaupanja nato predstavi njihovo celotno situacijo. Nato nas čaka težko delo: odvisnika je potrebno pripraviti do tega, da se bo pripravljen soočiti s svojo težavo in začel sodelovati z ljudmi, ki so mu pripravljeni pomagati. Če so v družini vztrajni in odločni, se bo odvisnik z nekaj sreče kljub pomislekom in upiranju odločil, da bo napravil nekaj zase. Šele na tej točki, ko odvisnik sam privoli v zdravljenje, začnemo razmišljati in iskati najboljše rešitve.

Ena od resnih možnosti je bivanje v programih Skupnosti Srečanje. Skoraj vedno smo v zadregi, kako takšno pomembno rešitev predstaviti v nekaj minutah, hkrati pa jo predstaviti tako, da ne bomo nobenega prestrašili in da bo odvisnik prepoznal skupnost kot odgovor na svoje težave. Poudarki, ki mu jih želim posredovati, so, da potrebuje kraj, ljudi in način življenja brez droge, če se želi rešiti odvisnosti. Prej je bilo življenje odvisnika zapolnjeno z drogo, živel je na robu družbe. Sedaj je treba življenju dati novo vsebino in novo vrednost, nov smisel. Zato ti lahko pomagajo na eni strani ljudje, ki so se s podobnimi težavami soočali tudi sami in se proti njim še vedno borijo. S svojim zgledom ti lahko največ povedo, saj se lahko po njih zgleduješ in začneš zaupati samemu sebi. Ker če uspeva nekomu drugemu, zakaj ne bi tudi tebi.

Življenje v komuni

V komuni se začne učenje za samostojno in svobodno življenje, ki ima zelo močen poudarek na odgovornosti. Prav zato je življenje v Skupnosti Srečanje točno določeno z natančnim dnevnim redom in jasnimi pravili. Znotraj dnevnega reda je čas za delo, ki stanovalcu pomaga, da se osamosvoji in spozna svoje sposobnosti. Velik del časa je posvečen razčiščevanju s preteklostjo in soočanju s samim seboj, in sicer z namenom, da odvisnika spodbudi k temu, da bi zopet našel svoj smisel ter spoznal, da je le on sam tisti, ki je protagonist svojega

življenja in da to niso droga in preprodajalci. Poleg teh dveh vidikov je del časa namenjen tudi počitku, ki je prav tako zelo pomemben.

K sodelovanju so povabljeni tudi ostali družinski člani. A ne samo k podpori svojega člana, temveč tudi k aktivnemu sodelovanju v programu. Pri tem pa se je treba zavedati, da pot iz odvisnosti ne vodi preko bližnjic. Potrebno si je vzeti čas in z vso resnostjo sodelovati. Samo trdo delo na sebi obljublja določene rezultate. Ta naporna pot zajema predvsem odpovedovanje sebi in svojim slabim navadam. In potreben je nov začetek. To so dejanja močnih in velikih ljudi. Slabiči tega ne zmorejo, ampak iščejo opravičila in izgovore, da se jim na to pot ne bi bilo treba podati. Kljub vsem zunanjim spodbudam in podpori družine, skupnosti ter terapevta pa se mora vsak sam odločiti, da se bo podal na to težko pot. Prisila ne deluje ali pa deluje zgolj za kratek čas. Vsekakor se bo odvisnik kmalu moral sam jasno odločiti. Upamo in spodbujamo ga, da bi se odločil zase, za svojo prihodnost in svoje življenje.

Nikoli ne obupaj

Kljub vsem naporom in podpori odvisnika pa žal rezultat ni vedno pozitiven. Odvisnost je močnejša, odvisnik pogosto ne zaupa samemu sebi. Obup v njem je tako globoko zakoreninjen, da ne zmore niti tega, da bi vsaj poskusil spremeniti svoje življenje. Tukaj se sam vedno znova sprašujem in iščem smisel svojega početja, vedno znova iščem rešitve za ovire,

ki si jih postavijo sami. Kako nekomu pomagati, da bo premagal oviro in se kljub vsemu odločil za nekaj dobrega? Občasno mi pri tem pomagajo izkušnje, govorne sposobnosti, prepričevanje in vztrajnost, mnogokrat pa ostanemo nemočni. Takrat je potrebno prepustiti, da Bog naredi tisto, česar sami ne zmoremo. Ob tem, da sem včasih neuspešen in nemočen, se zavem, da sem samo orodje v roki Vsemogočnega. On bo že naredil tako, da bo prav. Takrat si zastavim vprašanje, kaj se od mene pričakuje. Odgovor je jasen: nikoli, ampak zares nikoli ne obupaj. To je moj največji izziv, ki ga imenujem izziv upanja, zaupanja in vere. Drugi moj izziv, ki ga srečujem pri delu, ki pa ni nič manjši od prvega, je, kako pripraviti starše k sodelovanju. Kako jih prepričati, da smo samo skupaj lahko uspešni. Včasih se prav starši ne zavedajo tega, da lahko vsako nezaupanje in neusklajeno ukrepanje vse skupaj pripelje na začetno točko ali pa je lahko celo usodno za vse – tako za samega odvisnika, ki je v programu, kot tudi za njegove svojce, ki so del programa.

Delo terapevta je zahtevno

Že dolgo ne razmišljam o svojem delu zgolj kot o delu. To je poslanstvo. Poslanstvo pa ni samo stvar mene in tistega, ki me pošilja, ampak se dotika tudi mojih najbližnjih, moje družine. Ne upam si niti pomisliti, kolikrat je bilo potrebno odgovarjati na telefonske klice zunaj delavnega časa ali ob »nemogočih urah«. Zato je tudi vsakemu mojemu sodelavcu, ki pri

foto: Getty images

nas dela, jasno, da si ob koncu delovnika zgolj pogojno zaključil delo in delovne obveznosti. Takoj, ko te nekdo pokliče, se moraš zavedati, da je zadeva resna in da gre mogoče zares za življenje ali smrt. Vedno je treba takoj ukrepati, ker če se ne ukrepa takoj, ne moreš vedeti, ali bo dana nova možnost. »Danes sem se odločil, da bom nekaj napravil. Jutri je nova priložnost, da pridobim svoj odmerek in takrat ne potrebujem pomoči.« Poleg dela s kandidati in njihovimi svojci pa so moje izkušnje in čas usmerjen v pomoč tistim, ki so že v komuni, ki so že v programu Skupnosti Srečanje. Šele takrat se začne dolgotrajno in težko delo. Spoznati sebe, svoje napake in iskati rešitev iz tega pa prav gotovo ni prijetno ali enostavno. Zato ob sebi potrebuješ ljudi, ki ti pomagajo nositi breme in premagovati

ovire. Vse to, kar delamo, pa je treba predstaviti tudi javnosti, zato moramo občasno sodelovati z mediji ali pa tudi sami pripraviti različne prispevke, tako v smislu obveščanja kot tudi ozaveščanja in preventive.

Sprejemanje okolice je zelo pomembno

Ob vsem tem pa je potrebno poudariti tudi podporo okolice, ki jo vsaka skupnost mora čutiti. Iskati smisel življenja, učiti se spoštovanja in ljubezni do sebe, drugega in stvarstva, videti v človeku dobro in plemenito ter se odgovorno obnašati je skoraj nemogoče v okolju, ki te ne podpira, je nezaupljivo ali pa celo sovražno. Na srečo in s ponosom lahko povemo, da so naše skupnosti izredno lepo sprejete.

foto: Franci Hrastar

Podelitev diplom Skupnosti Srečanje ob zaključku programa šestih fantov

Pred kratkim sem bil na božično-novoletnem sprejemu pri županu Nove Gorice. Vsak od gostov je bil povabljen, da pove tudi nekaj ob prihajajočih praznikih in zaključku starega leta. Tudi sam sem spregovoril nekaj besed o Skupnosti Srečanje. Med druženjem in prijetnem klepetu pa je k meni pristopila gospa in mi povedala: »Verjetno se niti ne zavedate, kako smo veseli, da je vaša skupnost v naši lokalni skupnosti. Že samo s tem, ko obstajate, pričujete o upanju in o veselju do življenja. Vsem nam sporočate, da se je mogoče boriti tudi zoper odvisnosti in celo zmagati, če le dovolj dolgo vztrajaš v tem, v kar verjameš.« Mislim, da ne bi mogli dobiti boljšega priznanja in potrditve. Seveda pa so takšne besede tudi velika obveza in odgovornost. Zaupanja ne smemo izdati ali zlorabiti. Prav to je tisto, kar vsakega člana skupno-

sti navdihuje in ga ne more pustiti ravnodušnega. Ko vstopiš in začneš s programom, imaš v prvi vrsti odgovornost do sebe in samo do sebe, prav kmalu za tem pa se moraš zavedati svoje odgovornosti tudi do drugih, do svojcev, sorodnikov in celotne skupnosti, ki ti prav preko skupnosti ponuja novo priložnost. Včasih z obžalovanjem ugotavljam, kako veliko naših članov skupnosti mnogih priložnosti ne prepozna, še manj pa, da bi jih izkoristili. Prepričan sem, da se nobena zamujena priložnost ne vrne, zato so moje dobre želje usmerjene k mladim, ki tavajo po ulicah, živijo na obrobju in se počutijo osamljene ter zavržene. Da bi se zavedali, da ni treba, da so sami. Da ni treba, da se prepustijo obupu in počasni smrti. Sporočam jim, da niso sami in da vedno obstaja upanje.

Besedilo: Zvone Horvat

Do avta z dvizžno rampo

Karitas preko svoje mreže pomaga številnim družinam in posameznikom, ki zaradi slabega socialnega položaja ne morejo samostojno preživeti. Na pomoč jim priskoči s hrano, plačilom položnic, z obleko ... Družinam in posameznikom se pomaga tudi v primeru večjih nesreč z večjo pomočjo ali zbiranjem sredstev zanje.

V Ljubljani živi družina, ki se sooča s težkimi preizkušnjami. Preživljajo se le z eno plačo, poskrbeti pa morajo za tri otroke, od katerih je eden težek invalid. Zaradi posledic meningitisa je ostal slep, sam ne more hoditi ali se samostojno sporazumevati, občasno ima tudi epileptične napade.

V sodelovanju s Karitas so najprej začeli zbirati denar za nakup avtomobila. Po štirih letih jim je uspelo zbrati dovolj sredstev, da so ga lahko kupili. Kasneje se je pojavila potreba

po dvizžni rampi. To jim je s sredstvi iz programa Zaupanje pomagala kupiti Karitas.

Družina je pomoči Karitas zelo vesela, denar pa zbirajo še naprej, saj je nujnih izdatkov še precej. Družini večkrat na pomoč priskočijo tudi posamezniki; tako se je neki gospod ob svoji 80-letnici odpovedal darilom v njihovo korist. Zelo so veseli pomoči ter hvaležni Karitas, ki jim omogoča, da se lažje prebijajo skozi življenje.

Besedilo povzeto iz knjige
Obrazi ljubezni

foto: Getty images

foto: Arhiv Jožice Ličen

Karitas -

skupnost ljudi, ki v srcu **dobro** mislijo

Že od rojstva živim v župniji Vipavski Križ, kjer sem prejela vse zakramente. Po končani šoli sem se zaposlila na davčni upravi v Ajdovščini. Kot dvaindvajsetletna sem se poročila s Cirilom, postala mama dveh hčera, ki so tudi že mame. Živeli smo skupaj z mojimi starši in to je bil čas zorenja in sprejemanja ljubezni, bolezni, pa tudi potrpljenja in skromnosti, ko smo gradili hišo, dom, družino ... predvsem pa se drug od drugega učili družinskih vrednot.

Prelomnica v mojem življenju je bila, ko sem pri tridesetih zbolela za

avtoimuno boleznijo, ki se me je, poleg težav, zelo dotaknila. Tudi tako, da sem začutila vso svojo majhnost, še bolj kot to pa hvaležnost Bogu, da se z Njegovo pomočjo da narediti veliko. In še danes ne razumem razvoja dogodkov. Odvijali so se tako, da sem bila razmeroma mlada upokojena in to prav v tistih dneh, ko se je v Sloveniji ustanovila Karitas. Naš br. Klemen me je povabil v Karitas in od takrat naprej so vse moje moči, znanje in delo usmerjene v pomoč ljudem v stiski. Ne mislite, da sem zaradi tega zanemarila družino. Ne, prav družina

na je tista, ki mi daje moč, me podpira in tudi pomaga. Pravzaprav smo vsi kristjani postali karitativni sodelavci pri krstu, kajti Gospod je naročil vsem nam ljubiti svoje bližnje kot same sebe.

Karitas smo mi

Karitas ni posameznik, ni jaz, ti ... Karitas smo mi. Le skupnost ljudi, ki v srcu dobro mislijo, zmore veliko. Ne bom naštevala, na katerih področjih pomagam. Naj povem le, da sem članica Sveta Slovenske karitas, ravnateljja Škofijske karitas Koper, sodelavka župnijske in dekanijske Karitas. Skratka ena izmed več tisoč sodelavk, kjer čutim, da je moja pomoč potrebna in vse opravljam prostovoljno in z veseljem.

Bila sem zraven, ko smo pred leti pomagali številnim beguncem. Ob tem se vedno spomnim pokojne sestre Mihelangele, ki je bila naša učiteljica, saj je posebno skrb posvečala prav bolnikom in invalidom. Potem so bila leta, ki smo jih posvetili lastnemu izobraževanju, ob tem bi omenila pokojnega psihologa Bogdana Žorža, ki nas je spet učil dela z ljudmi. Kmalu je prišla gospodarska kriza in tovarne so padale kot domine. V tistem času smo predvsem državo in Evropo opozarjali na stiske brezposelnih in tudi dobili pomoč, da nismo nikoli ostali praznih rok ... In danes: še vedno so družine in posamezniki, otroci, starejši, bolni, brezdomni, zasvojeni, tujci, ki potrebujejo našo pomoč. Saj vemo, da bodo ubogi vedno med nami.

Umetniki za karitas

Leta 1995 smo začeli z Umetniki za Karitas in v triindvajsetih katalogih je zapisanih tisoč šesto osemdeset imen umetnikov, ki so se pridružili in ustvarjali za ljudi v stiski. Vsi vemo, da človek ne živi samo od kruha, zato je ta projekt prerasel vsa pričakovanja. Vsako leto v avgustu povabimo na Sinji vrh nad Ajdovščino umetnike, da ustvarjajo za ljudi v stiski. Koloniji sledijo razstave po Sloveniji, zamejstvu, bili smo tudi na Dunaju, v Sarajevu, po dvakrat v Rimu in Bruslju. Na dvesto osemdeset krajih smo govorili o lepem in dobrem.

Besedilo: Jožica Ličen

foto: Janez Medvešek

Imre Jerebic:

Zagovornik ljudi na robu družbe

Z začetkom novega leta je dosedanjemu generalnemu tajniku Slovenske Karitas, gospodu Imretu Jerebicu, ki je bil na tem položaju sedemnajst let, potekel mandat. Nasledil ga je mag. Cveto Uršič. Ob zaključku mandata je Ministrstvo za delo, družino in enake možnosti gospodu Jerebicu podelilo nagrado za življenjsko delo na področju socialnega varstva.

V obrazložitvi nagrade so na Ministrstvu zapisali, da jo prejema, ker »... je bil celo svoje poklicno življenje povezan z ljudmi, ki potrebujejo pomoč. S poglobljanjem znanja, delom in izkušnjami je vseskozi strmel k uresničenju edinega cilja – boljšega jutri za vse tiste, ki so imeli v življenju manj priložnosti in sreče poskrbeti zase.«

Čeprav je g. Jerebic prejemnik več različnih nagrad in priznanj, bil je tudi Delova osebnost leta, sam zase pravi, da ni »človek nagrad«. Meni, da so le-te sad skupnega dela ter pohvala strokovnosti in prizadevnosti vseh zaposlenih na Karitas. Vesel je, da jim je uspelo to organizacijo umestiti

v Cerkev in slovenski družbeni prostor. Pri tem so zelo zaslužni tudi prvi sodelavci in soustanovitelji (p. Marjan Šef, Metka Klevišar in drugi), s katerimi so zastavili organizacijsko strukturo ter vizijo delovanja. Gospod Imre Jerebic je v vodstvu te organizacije, ki je bila ustanovljena 1990, že vse od njenega začetka. Pravi, da sta bila dva dogodka, ob katerih je Karitas stopila v ospredje in so jo ljudje spoznali ter sprejeli. »Prvi dogodek so bile velike poplave, drugi pa begunci s Hrvaške. V obeh primerih se je Karitas zelo izkazala in pridobila zaupanje ljudi.«

Ko gleda nazaj na svoje življenje, pravi, da »Bog po krivih črtah ravno piše«. Po rodu je Prekmurec. Najprej si je želel postati duhovnik, nato pa je ugotovil, da je njegova poklicanost delo z ubogimi, zato se je odločil za študij socialnega dela ter svojo delovno pot začel na železnici, kjer se je ukvarjal z alkoholiki. Nato je delal z osebami z motnjami v duševnem razvoju v *Zavodu Dolfke Boštjančič Draga*. Leta 1990 pa je skupaj s sodelavci začel postavljati organizacijo Karitas. Pred sedemnajstimi leti je stopil na čelo te organizacije kot generalni tajnik.

Ljubeči obraz Cerkve

Gospod Jerebic rad poudarja, da je temeljno poslanstvo Karitas biti ljubeč obraz Cerkve v službi človekovega dostojanstva. Opozarja tudi, da je Karitas zavezana skrbni za uboge v družbi in pomoči v njihovih socialnih stiskah. Pri svojem delu se opirajo na besede evangelija ter etična načela, ki so jih postavili na temelju Svetega pisma. Karitas danes deluje na vseh področjih, kjer ljudje potrebujejo pomoč, najsi bo to razdeljevanje hrane in oblačil, skrb za zapuščene matere v materinskih domovih, delo z odvisniki v komunah, pomoč žrtvam trgovine z ljudmi, organizacija preventivnih akcij, boj proti odvisnosti od alkohola ...

Karitas po njegovem menju v prihodnje čakajo številni izzivi, ki bodo povezani z reševanjem težav odtujenosti, sožitjem in sodelovanjem. »Pri ljudeh bo potrebno še bolj razvijati

duhovno dimenzijo sočutja, da bodo lahko sočuteči z ubogimi v družbi,« pravi Jerebic. Pri tem dodaja, da je čedalje večja težava tudi osamljenost, ki se skriva pod plaščem spletnih socialnih omrežij, iluzije povezanosti, ki jo sodobna sredstva komunikacije omogočajo. Ta težava je še posebej pereča med mladimi, ki hkrati zelo čutijo tudi posledice divjega potrošništva v neosebnem času. »Sočloveka je potrebno začutiti in mu postati bližnji. To pa ne gre z mobitelom in podobnimi napravami neosebne komunikacije. Ljudje drug drugega sploh ne poznajo več. Cerkev in v njej Karitas se bosta morali znati s tem soočiti. Potrebni bodo veliki koraki v saniranje normalnosti,« opozarja g. Jerebic.

Hvaležen za vse ljudi, odprtega srca

Ob sklepu svoje bogate delovne poti je gospod Jerebic predvsem vesel, da mu je bilo dano svoje številne darove porabiti v prid sočloveka. Hvaležen je vsem ljudem, ki Karitas podpirajo s prostovoljnimi prispevki, hrano, oblačili in drugimi pripomočki ter vsem tistim, ki si kot prostovoljci preko župnijskih Karitas prizadevajo pomagati ljudem v stiski. Brez vseh teh ljudi »odprtega srca«, kot jim pravi, Karitas ne bi mogla izpolnjevati svojega poslanstva. S prenehanjem mandata gre g. Jerebic v pokoj, Cerkvi in sočloveku bo odslej služil predvsem v vlogi stalnega diakona na domači župniji.

Besedilo: David Vrečko

Nimam doma

Janja Ahčin, dr. med.

Vsak človek hrepeni po varnem zavetju, kjer je mir, toplina in brezpogojna ljubezen. Na vrata Karitas trkajo ljudje v stiski, revni, zatirani in odринjeni na rob. V nahrbtniku življenja nosijo bremena brezposelnosti, bolezni, odvisnosti, izkušnjo nasilja in begunstva. Mnogi nosijo več bremen hkrati. Če bi jih vprašali, kje so doma, bi odgovorili, da nimajo doma, da so brezdomci. Zato si želijo, da bi se v Karitas počutili »doma«. To pomeni, da so sprejeti, vredni, spoštovani, dobrodošli in da jih ne obsojamo.

V ambulantu je prišel ločen, brezposeln mož, odvisen od alkohola. Bil je neurejen in neobrit. Poslušala sem ga in na koncu pogovora mi je rekel: »Hvala, ker ste me poslušali in me niste obsodili. Pri vas sem bil prvič v življenju deležen spoštovanja.« Kar se v odnosu poškode, se lahko le v odnosu zdravi. Če hočemo spremljati

ljudi v stiski, moramo najprej sprejeti sebe s svojimi ranami ter v odnos z ljudmi v stiski povabiti Boga. Nikoli ne bodimo sodniki in ne vrzimo kamna obsodbe, da ne bomo povzročili dodatnih ran.

Zdravnica Rachel Naomi Remen je v knjigi *Misli ob kuhinjski mizi* zapisala: »Odnosi, v katerih smo resnično videni in slišani, so sveti odnosi. Spominjajo nas na vrednost, ki jo imamo kot ljudje. Dajejo nam moč, da nadaljujemo. Nazadnje nam lahko tudi pomagajo, da svoje trpljenje preoblikujemo v modrost. Življenje nas pogosteje oslabi zaradi sojenja kot zaradi bolezni. Ogromna moč je v najpreprostejših od človeških odnosov – v moči dotika, blagoslovu odpušcanja, milosti, da te nekdo sprejme takega kot si in najde v tebi nepričakovano dobroto.«

Sodelavka Karitas je v glasilu *Žarek dobrote* zapisala: »Uporabniki, ki so v sebi zelo ranjeni, velikokrat obstanejo, ko jim rečem, da bomo molili zanje. Kot da bi se v njih nekaj prebudilo, se jih dotaknilo. Vedno znova ugotavljam, da se jih Bog dotika, in to na različne načine. Tudi preko nas, če le zmoremo tem ljudem izkazati spoštljiv, razumevajoč in ljubeč odnos.«

Ljudje v stiski nikoli ne želijo slišati nasvetov, kako naj bi ravnali drugače, kot so. Nasveti jih pahnejo še v večjo stisko. Dobijo namreč občutek, da niso sposobni, da so svoje življenje popolnoma zavozili. Žena, žrtev fizičnega in čustvenega nasilja, mi je pripovedovala: »Ko mi je zdravnik rekel, da se moram takoj odseliti od moža, se je v meni vse podrlo. Nisem mogla spati, nič nisem jedla, vsa sem se tresla. Kako naj storim nekaj, če sar se najbolj bojim?«

Psihoterapevtka dr. Elisabeth Lukas v odlični knjigi *Tvoje življenje je tvoja priložnost* piše: »Obstaja psihološki zakon, ki pravi, da smo šele tedaj prosti za sedanost in v danih razmerah za postavljanje novih ciljev v njej, če smo se od svoje preteklosti poslovili v dobrem.« To pomeni, da smo s svojo preteklostjo spravljani, pobotani. Če se na svojo preteklost jezimo, ostanemo ujetniki preteklosti. Na poti poslavljanja od preteklosti v dobrem, ljudem v stiski lahko pomagajo vprašanja: kaj sem doslej smiselnega uresničil in kaj naj bi še, za kaj sem lahko v življenju hvaležen in ali lahko iz svoje življenjske prtljage odvržem kamen neodpuščanja?

foto: Getty images

Bistveno je, da s človekom v stiski skupaj in ne namesto njega iščemo možne poti iz stiske.

Pater Milan Bizant v knjigi *Med svetlobo in senco* piše: »Pristen odnos je mogoč, če vsakdo umira lastnim načrtom, prepričanjem, pričakovanjem, zahtevam v zvezi z drugim. Celo, ko nekdo želi pomagati drugemu, je nujno, da odmre svojemu gledanju, kako mu pomagati. Potreben je odmik, da se omogoči prostor svobode. V ta prostor lahko vstopi Božja moč, sicer tvegamo, da vse prostore zavzema edino človek.«

Nismo mi tisti, ki tolažimo, podpiramo, spremljamo, celimo in delamo dobro. Božja ljubezen je tista, ki v nas dela dobro, ki »pekel« spreminja v dom.

»Svet malih in preprostih ljudi je moj svet.«

Mateja Modica sem prvič srečala pred osemnajstimi leti na svečnico, ko sem s sinom Mihcem po celoletnem premoru prišla na srečanje Vere in luči. Medtem ko smo imeli starši pogovor na pripravljeno temo, so prijatelji zaposlili naše otroke, ki jim mi pravimo lučke. Mihca, ki je takrat še malo hodil, je prevzel Matej. Matej ga še ni poznal in ga ni bil navajen. Zato sem ga po srečanju previdno vprašala: »Ali je bilo težko z Mihcem?« »Meni je bilo lepo!« mi je odgovoril. »Pa kaj je to za en človek?« sem pomislila, saj sem se zavedala, da je imel z Mihcem zelo naporno nalogo.

Matej se je z gibanjem Vera in luč (VIL) srečal leto poprej. Začel je obiskovati srečanja, da bi obnovil vez z bivšo punco, a se mu želja ni izpolnila. »Izgubil sem ljubezen, a mi je bila Ljubezen podarjena. To vem sedaj. Sprva pa sem bil zelo razočaran. Ko

sem začel spoznavati lučke, njihovo iskrenost in preprostost, nisem mogel prenehati obiskovati srečanj.« Januarja 2000 se je udeležil duhovnih vaj VIL v Stični. Poleg nekaterih novih prijateljev je tam spoznal Staneta z Barke. Prvemu srečanju so sledili šte-

vilni obiski na Barki v Zbiljah, prvomajske in poletne počitnice ter redni telefonski pogovori. Kot inženir gozdarstva je Matej pomagal pri organiziranju materiala za njihove delavnice. Prevezla ga je domačnost Barke in njenih stanovalcev. Dotaknila se ga je tudi odprtost spremljevalcev. Le njihova ljubezen zmore premagati ovire in izzive, ki jih prinaša tako pisana družina in jezikovna pestrost, saj so spremljevalci prihajali iz cele Evrope: s Hrvaške, Češke, iz Francije ...

Istega leta se je Matej srečal tudi z Bratstvom, z Lojzetom Čoklom in številnimi drugimi člani. Kot spremljevalec je velikokrat pomagal Dragici Repnik pri prevozu na njihova srečanja. Čeprav bi se večini ljudi zdelo takšno delo izjemno naporno, Matej pravi, da mu ni težko. »Na vsakem srečanju se obogatim, napolnim baterije. Ta dan je dan občudovanja strpnosti, potrpežljivosti, neizmerne volje in veselja Dragice ter vseh ostalih bolnikov.«

Življenje prinaša mnogo lepega, a tudi marsikatero preizkušnjo. Pred nekaj leti ga je presenetil rak na prostati. Kmalu za ugotovitvijo diagnoze je bil operiran v Mariboru. Ko je četri dan po operaciji čakal na odhod iz bolnišnice, ga je doletel še infarkt. Ker je bil še v bolnišnični avli, so mu lahko izredno hitro pomagali. Marsikdo mu je po tem dogodku v šali rekel, da je imel srečo. Ali da v nebesih še niso potrebovali nobenega gozdarja. Ali pa, da ima Bog še načrte z njim tukaj na tem svetu. »V času bolezni, zdravljenja in okrevanja sem imel res srečo in blagoslov predvsem zato, ker me je spremljalo ogromno prijateljev. S pogovori, lepimi željami, predvsem pa z molitvijo.«

Ob božiču in začetku novega leta običajno prejemamo obiske, voščila in lepe želje. Matej pa je lanskega januarja sprejel nezaželenega gosta. Rak se je ponovil. Predpisali so mu osemindvajset obsevanj. Vsakodnevnih

na vožnja v Ljubljano in nazaj domov v Radlje je predstavljala Mateju velik napor. Prav v tej preizkušnji mu je svoje gostoljubje ponudila lučarska družina Kasteličevih. Pot v Stično je bila zanj veliko bližja in prijaznejša. »Ko se spominjam pestrega minulega leta, sem lahko samo hvaležen. Hvaležen Bogu, da me je pripeljal v Vero in luč, s tem pa do številnih čudovitih ljudi. Zavedam se, kako pomembni so za marsikoga in za ta svet na videz nepomembni ljudje. V tem hitrem življenjskem tempu se prileže tempo ljudi s posebnimi potrebami. Znajo si vzeti čas za bližnjega, znajo se iskreno povесeliti, so resnicoljubni, preprosti, nezlagani, skromni. Niso obremenjeni z nepotrebno navlako današnjega sveta in sejejo srečo, čeprav so preizkušani z mnogimi boleznimi ali ovirami.«

Iz tega izhaja vsa Matejeva predanost. Njegove nedelje so skoraj v celoti v znamenju Vere in luči. Prvo nedeljo se odpelje na srečanje v Novo Cerkev, drugo v Slovenske Konjice,

tretja je rezervirana za Poljčane, četrto pa se posveti svoji domači skupini v Radljah ob Dravi. Največkrat pelje s seboj »zlatotriperesno deteljičico«: Liziko, Štefko in Lojzko. Gospe so že upokojene, vendar se zavedajo, da lahko tudi v zrelih letih naredijo veliko dobrega. Sodelujejo na srečanjih, najbolj pa so ponosne, ko s svojimi kuharskimi veščinami poskrbijo za lačne počitnikarje na lučarskih letovanjih.

Prav na letovanjih sem tudi sama začela spoznavati skrivnosti lučarskih prijateljev. Meni, kot mami otroka s posebnimi potrebami, se je zdelo samoumevno, da za svojega otroka skrbim, pa če je še tako nebogljen. Prijatelji pa so za lučke darovali svoj prosti čas, svoje darove, in to z veliko ljubezni in dobre volje. Tako sem počasi dobivala odgovor na tisto začudeno: »Pa kaj je to za en človek?«

Ko Mateja vprašam, kaj ga žene, da toliko svojega časa in truda nameni za osebe s posebnimi potrebami, mi odgovori: »Rad imam svet skupnosti Vere in luči. Rad imam Barko. Rad imam KBBI. Rad imam življenje malih ljudi z velikim srcem. Ob vseh Prijateljih se zavem, koliko (ogromno) mi je podaril Bog.«

Novo tisočletje je bilo zanj pomembna prelomnica. Še ena ga čaka februarja, ko bo zakorakal v drugih petdeset let svojega življenja. Veliko dobrih del je na njegovem nebeškem računu, za mnoge niti ne vemo. Veliko pa je tudi ljudi, ki mu z veseljem in hvaležnostjo lahko rečejo Prijatelj.

Besedilo: Maja Preložnik
foto: Arhiv Mateja Modica

Sodelavka Karitas in nova članica Bratstva

Prihajam iz župnije Slap in sem članica Karitasa Slap, kjer po svojih močeh pomagam. Obiskujem starejše in onemogle ljudi, pred prazniki jim prinesem voščilnice in voščim ob njihovih okroglih jubilejih.

Naša najstarejša faranka, Ida Ambrožič, šteje devetindevetdeset let, najstarejši med moškimi pa je Jože Malik, ki je v enaindevetdesetem letu. Obiskov se zelo razveseli. Radi poklepeta in obujamo spomine. Redno obiskujem tudi gospo Vero Jarc, ki po operaciji še okreva, prinesem ji stvari iz trgovine in ji pomagam, kolikor morem.

Delo z bolniki in s starejšimi mi je v veselje in zadoščenje. Prav zaradi tega sem se pred kratkim priključila

gibanju Krščansko bratstvo bolnikov in invalidov, ki združuje bolnike, invalide in ostarele. Prepričana sem namreč, da lahko tudi kot invalid tretje kategorije še vedno naredim veliko dobrega za druge ljudi. In Bratstvo mi to omogoča.

In kako sem spoznala Bratstvo? Prijateljica Nives iz Lokavca me je v telefonskem pogovoru povabila na slovesnost zlate maše g. Tonija Burje v župniji Sv. Jakob ob Savi. Povečalo sem z veseljem sprejela, čeprav

nisem vedela, kam nas bo vodila pot. Organiziran je bil prevoz s kombijem in med udeleženci je bila večina invalidov. Takoj sem bila pripravljena pomagati, če bo kdo potreboval pomoč. Na god sv. Petra in Pavla, 29. junija 2017, smo se v dopoldanskem času odpravili na pot. Po prihodu v Šentjakob smo se udeležili slovesne sv. maše. Bilo je nepozabno. Vsi smo slavlencu segli v roko, mu čestitali in zaželeli, naj ga dobri Bog ohrani pri zdravju. Na poti domov pa je pogovor nanesel na razne dejavnosti Bratstva. Spoznala sem, da je v Bratstvu skozi vse leto veliko različnih dogodkov. Stvar me je začela zanimati.

Drugo srečanje, ki sem se ga udeležila, je potekalo v Vipavskem Križu. Tam sem spoznala organizator-

Karmen na srebrni maši Tonija Burje skupaj z drugimi člani Bratstva, 27. 8. 2017

»Spoznala sem, da je v Bratstvu skozi vse leto veliko različnih dogodkov. Stvar me je začela zanimati.«

ko srečanja, Ljubico Zakovšek. Tudi tam smo imeli sv. mašo in druženje. Vključen je bil še ogled samostana in kraja samega. Tu sem priskočila na pomoč Doroteji Lampič iz Ljubljane in hitro sva postali prijateljici.

V decembru pa me je doletelo še eno prav posebno presenečenje. Ljubica Zakovšek me je namreč povabila na novoletno srečanje Bratstva na Zaplano. Tudi tokrat je bil organiziran prevoz s kombijem, tako da smo res lahko bili brez vseh skrbi. Veselo smo se odpravili na pot in kmalu do-

Člani Bratstva se skupaj radi tudi poveselimo

speli v zasneženo Zaplano. Ko smo se razporedili po sobah, smo odšli v bližnjo cerkev k sv. maši. Božične pesmi so nam pričarale praznično razpoloženje. Sledila je dobra večerja, ki jo je za nas pripravila kuharica Fanika. Po večerji smo se drug drugemu predstavili in se spoznavali. Naslednji dan, na silvestrovo, smo si porazdelili prijetna dela in naloge. Nekaj udeležencev je krasilo prostore, drugi so postavljali jaslice, spet drugi pripravljali zabavni program in družabne igre. Z Urško sva pripravili kratko igrico. Večer je potekal v veselem in prijetnem vzdušju. Sodeč po odzivu gledalcev so se ob najinem nastopu zelo zabavali. To nama je bilo v veliko veselje. Malo pred polnočjo smo imeli sv. mašo. Molili smo, peli in se za-

hvaljevali Bogu za staro leto ter prosili za milost v novem. Naslednji dan je sledilo težko slovo. Zaželeli smo si, naj nas Bog ohrani pri zdravju in z nasmehom na obrazu obljubili, da se gotovo še snidemo.

To so moji prvi vtisi iz Krščanskega bratstva bolnikov in invalidov. Sedaj sem že članica. Veselim se prihodnjih srečanj, ko bom spet lahko priskočila na pomoč. Moje delo pri župnijski Karitas je tako dobilo lepo dopolnitev v Bratstvu.

Besedilo: Karmen Rondič

»Veselim se prihodnjih srečanj, ko bom spet lahko priskočila na pomoč. Moje delo pri župnijski Karitas je tako dobilo lepo dopolnitev v Bratstvu.«

Srečanje podutiške skupine Bratstva, 17. 11. 2017

foto: Arhiv Bratstva

Pod vodstvom Anke Trpin smo izdelovali adventni koledar in bunkice s snegom. Praznovali smo tudi okrogli jubilej Marije Kos.

Srečanje Bratstva, Videm Dobrepolje, 18. 11. 2017

foto: Arhiv Bratstva

Člani Bratstva smo se srečali v Zavodu sv. Terezije, kjer so se nam pridružili tudi člani iz Zavoda Prizma Ponikve. Pri druženju nas je spet razveseljeval Zlatko s svojo harmoniko.

Srečanje pri Janji Blatnik, 3. 12. 2017

foto: Tone Planinšek

Srečanje smo začeli s sv. mašo, sledil pa je živahen pogovor ob dobrotah domače gospodinje. Janja se je spet izkazala za odlično organizatorko in gostiteljico!

Miklavževanje podutiške skupine, 15. 12. 2017

foto: Arhiv Bratstva

Sv. Miklavža smo pričakali ob petju cerkvenega otroškega zbora župnije Ljubljana-Kodeljevo pod vodstvom Nade Marinko.

Silvestrovanje kamniško domžalske skupine, 28. 12. 2017

foto: Arhiv Bratstva

Tudi letos so se nam pridružili člani Marijanske vincencijanske mladine (MVM), ki so nam pripravili del zabavnega programa.

Silvestrovanje na Zaplani, 30. 12. 2017 do 1. 1. 2018

foto: Arhiv Bratstva

Postavili smo jaslice, okrosili dvorano, obhajali sveti večer, plesali, peli in v novo leto stopili s sv. mašo.

Lučkarsko silvestrovanje v Kančevcih

Člani Vere in luči smo silvestrovali v Domu duhovnosti v Kančevcih. Pri sv. maši je zazvenelo čudovito petje in v naša srca se je naselil mir. Mir, ki ga tako potrebuje ves svet, ne samo mi, lučkarji.

Besedilo in foto: Alojz Gerold

Praznujemo jubilej Prijatelja

Utrinek iz predavanja dr. Jožefa Magdiča o sanjah, ki smo ga v Domu sv. Jožef pripravili v sklopu praznovanja petdesetletnice izhajanja revije Prijatelj.

Kamniški Stari grad

Besedilo in fotografije: Janez Medvešek

Danes bomo obiskali čudovito in vsem, tudi bolnim ter gibalno oviranim, dostopno lokacijo, ki vas bo očarala in navdušila v vseh letnih časih. Na kamniški Stari grad se lahko odpravite tudi pozimi, ker je cesta, ki pelje do njega, vedno dobro očiščena.

Nad Kamnikom se ponosno dviga krasen »balkon«, ki nosi ime Stari grad. Iz mestnega jedra do cilja, ki se dviga na kamnitem slemenu nad mestom, ni težko priti. Pri šolskem centru na kamniški obvoznici zavijemo proti Palovčam. Pot nas pelje mimo Zdravstvenega doma na levi, ki nam je lahko za orientacijo. Našo pot nadaljujemo po asfaltu proti Palovčam vse dotlej, dokler na levi ne vidimo velikih oznak za Stari grad in desno za Budnarjevo hišo. Zavijemo levo in nadaljujemo pot, ki se malo dviga in

spušča, dokler ne pridemo na preval. Tu pa imamo dve možnosti. Če smo vsaj za silo pri moči in smo gibljivi oziroma lahko hodimo, parkiramo ter se po oznakah vzpnemo na izjemno razgledišče na Špico. Po kakšnih petnajstih minutah zmerno vzpenjajoče se poti bomo prišli na mali travnik, kjer nas pričakuje kar nekaj klopi. Te nas vabijo, da se usedemo in predstava pod nami s čudovitim razgledom se prične. Razgled je tako lep, da vam bo zastal dih. Preverjeno! Vidi se vse od Snežnika na levi preko Javorni-

kov do Nanosa, pa naprej Škofjeloško hribovje in tam zadaj Julijske Alpe in predel Karavank, ki ga v verigi zaključujeta Krvavec in Kamniški vrh. Spredaj pa je kot na dlani vsa Gorenjska. Viden je tudi del ljubljanske kotline. Čisto spodaj pa se lepo vidi kamniško mestno jedro.

Ko smo se naužili razgleda, se spustimo nazaj na preval in se odpravimo (peš ali z avtomobilom) na parkirišče pod samim gradom. Z vozičkom se lahko lepo pride s parkirišča na samo ploščad gradu. S te ploščadi je razgled skoraj enak kot s Špice, le Kamnik je malo slabše viden. Vidijo pa se še Velika planina in hribi vse do Menine planine. Od tukaj je izjemen tudi nočni pogled na vse lepo pod nami.

Na dvorišču so ob ostalinah starega gradu v božičnem času postavljene izjemno lepe jaslice. Ko jih boste nehali občudovati, vam predlagam, da se pogreжете v bližnjem gostišču, ki nosi ime Grajska terasa. Sprejel vas bo prijazen prostor, kjer vas bodo izjemno dobro in hitro postregli z raznovrstnimi dobrotami. Na steni velike »izbe« je privijačen velik zaslon, na katerem se ves čas vrtil skoraj tisoč mojih fotografij, ki sem jih podaril temu gostišču z namenom, da lahko ljudje občudujejo lepote Kamnika z okolico, hribe po okolici in še druge znamenitosti naše lepe domovine Slovenije.

Če vam bo ostalo še kaj časa in boste želeli izlet še podaljšati, vam predlagam, da si ogledate staro mestno jedro Kamnika. Ob koncu tedna lahko spotoma obiščete tudi več kot tristo petdeset let staro Budnarjevo

hišo v Palovčah, ki ima še izjemno lepo ohranjeno črno kuhinjo in izbo, ki te kar sama sprejme vase. Doživeti to hišo, katere temelji so stari okoli petsto let in ki je bila nekoč mnogim dom, je lahko pika na i temu zanimivemu potepu. Budnarjeva muzejska hiša je odprta vsako soboto in nedeljo od 14.00 do 17.00 oz. po dogovoru.

Vsem, ki vas zanima še več podrobnosti s tega ali morda katerega izmed številnih drugih potepov po naši domovini, lahko po elektronski pošti brezplačno pošljem svoje fotozgodbe. Pišite mi na janez.medvesek@gmail.com in z veseljem vam bom odgovoril.

Privoščite si ta potep, ki ga ne boste nikoli pozabili. S tako malo truda vam bo neizmerno in nepozabno lepo. Srečno in vse dobro v vaš dom.

MOLITEV OB BOŽJI BESEDI

Za prejemanje Lectio divina
(molitveno branje in
premišljevanje Božje besede)

vpišite vaš e-naslov na strani:

<http://www.ignacijevdom.si/>

Vsak ponedeljek je na razpolago
nova Lectio divina.

Lectio
divina

Vsakdanji kruh Besede

Ustavite se ob vsak dan novi
meditaciji ob Božji besedi na
blogu p. Viljema Lovšeta DJ ali
na spletni strani IDD .

<http://jn159.wordpress.com/vsakdanji-kruh-besede/>
<http://www.ignacijevdom.si/>

Meditirajte ob Božji besedi, sliki in glasbi na

<http://www.moli.si/>

Vsako sredo je na razpolago nova meditacija.

Zajadrajte v Pristan
Duha in preživite deset
minut v molitvi, pred
računalnikom, ob Božji
besedi.

Pristan
Duha

Dnevna molitev na internetu

<http://www.pristanduha.si/>

<http://revija-prijatelj.rkc.si>

prijatelj
na internetu

<http://bratstvo.si>

kbbi
na internetu

Tema naslednje številke bo

»Redke bolezni«.

Uredništvo revije Prijatelj

radio
ognjišče

VSTANI IN HODI

oddaja za bolnike,
invalide in njihove prijatelje

20. FEBRUAR 20. MAREC

Radio Ognjišče, 3. torek ob 20.00 uri,
ponovitev v četrtek ob 24.00 uri.

Oddaja zelo blagodejno in poživiljajoče vpliva na telo in duha,
zato se pred poslušanjem ni potrebno posvetovati z zdravnikom ali farmacevtom!

* grafično oblikovalci: T. Vabič, K. Poskušanje, T. Planinšek

NAGRADNA KRIŽANKA

Sredi februarja se bo začel postni čas. Ob besedi post mnogi pomislijo na odrekanje mesu, sladkariji in drugim dobrotam, toda osnovni smisel enoinpolmesečne priprave na veliko noč je spreobrnjenje. »Spreobrne se in veruj evangeliju!« bo na pepelnico odmevalo po naših cerkvah. Cerkev nas poziva, naj spremenimo življenje, upoštevamo Božjo besedo in se poboljšamo. Da se bomo lahko poboljšali, pa moramo vedeti, katere so naše napake in slabosti. Vsak dan znova prerešetajmo svoje misli, besede in dejanja ter si brez slepomišljenja priznajmo, kaj smo naredili narobe (hkrati pa ne pozabimo na tisto, kar je bilo dobro). Ne more se namreč poboljšati tisti, ki je prepričan, da dela vse prav. K tej čuječnosti nas spodbuja tudi geslo križanke, ki je vzeto iz Bogoslužnega molitvenika.

Rešitev križanke (geslo v označenih stolpcih) prepišite na dopisnico ali karton v njeni velikosti ter jo do 1. marca 2018 pošljite na naš naslov: Dom sv. Jožef, za revijo PRIJATELJ, Plečnikova 29, 3000 Celje;

s pripisom: KRIŽANKA. Hkrati izrežite in nalepite kuponček, ki je pod križanko.

Rešitev nagradne križanke št. 6/2017: **DOVOLIMO, DA SE BOG RODI V NAŠIH SRCIH.**

Nagrajenci 6/2017: 1. **ŠENICA Maruša**, Obrh 18, 8350 Dolenjske toplice, prejme **bon za kosilo za dve osebi v Domu sv. Jožef**; 2. **TRAVNIK Š. Helena**, Trške njive 27, 8360 Žužemberk, prejme knjigo J. Medveška, **Potepi po Sloveniji**; 3. **GMAJNER Jožica**, Ul. Talcev 32, Radizel, 2312 Orehova vas, prejme knjigo J. Medveška, **Potepi po Sloveniji**; 4. **MARTINJAK Marija**, Češnjevok 2, 4207 Cerklje na Gorenjskem, prejme knjigo J. Medveška, **Potepi po Sloveniji**; 5. **SEMROV Radojka**, Drenovec 57, 8259 Bizeljsko, prejme knjigo A. de Mella, **Hoditi po vodi**;

Čestitke izžrebanim!

PRIJATELJ, verski list bolnikov, invalidov in njihovih prijateljev – Izdaja **Dom sv. Jožef**, Plečnikova 29, 3000 Celje, odgovarja Jože Planinšek, direktor; Ureja uredniški odbor, člani: Borut Pohar (glavni urednik), Metka Klevišar, Darinka Slanovec (KBB), s. Edith Metelko, Maja Preložnik (Vera in luč), Marina Burjan (Društvo onk. bolnikov), Tilen Prinčič (Vinc. zveza dobrote), David Vrečko; Uredništvo: **Plečnikova 29, 3000 Celje** tel.: **0590/73-800**, faks: **03 5481 596**, <http://revija-prijatelj.rkc.si> – e-mail: **revija.prijatelj@rkc.si** – Glavni urednik: **Borut Pohar CM**, urednik **David Vrečko**. Uprava: **Plečnikova 29, 3000 Celje**, tel.: **059/073-800**, faks: **03/548-15-96**, – Izhaja dvomesečno – Cena izvoda: **1,95 €**; naročnina za leto 2018: 11,70 € (podporna: 23,00 €) – Cena za tujino (Evropa): 20,00 €; letalsko (zunaj Evrope): \$35,00 USD, \$35,00 CAD ali \$40,00 AUD – TRR pri Addiko Bank Slovenija: **SI56-3300-0000-3418-174 Dom sv. Jožef** – Likovno, tehnično in za tisk pripravil: David Vrečko – Tisk: Atelje 64, d.o.o. Revija spada med proizvode, za katere se na podlagi Zakona o DDV obračunava DDV po stopnji 9,5%. Natisnjenih 5.500 izvodov.

						SESTAVIL ANDREJ PRAZNIK	EKIPNA ŠPORTNA IGRA OB MREŽI	ŠKOD- LJIVA ŽUŽELKA V ZEMLJI	NA KRAJE RAZORA- NA NJIVA	JUDOV KRALJ (912–871 PRED KR.)	SMER NA NEBU	IVER
						ORGANI ODLOČA- NJA V DRŽAVI						
						ČLOVEK, KI URI ŽIVALI						
						ČLOVEK, KI SE RAD BAHA						
						STARA MATI, BABICA				EDVARD KOCBEK GL. MESTO JORDANIJE		
						JAN OBLAK			VELIKA PAPIGA POPOTO- VANJE			
PRIJATELJ	MINERAL IZ SKUPL- NE PIRO- KSENOV	MESTO NA SEVERU FRANCJE	NANDE VIDMAR JANEZ NEPOMUK			TEŽKA KO- VINA (Cr)					VAS JZ. OD PREVALJ	AZIJSKA DRŽAVA (BAGDAD)
NAJVEČJA AMERIŠKA ZVEZNA DRŽAVA						KATJA KOREN		SLIKAR (SALVAD.) IGRA OBRAZA				
ŽGANA PIJAČA IZ VINA							RUDNIŠKI DELAVEC VITOMIR (KRAJŠE)					
GIACOMO LEOPARDI			GUSTAV KLIMT IGNACIJ LOJOLSKI			OTOK JZ. OD HVARA MLAKA				ŠUŠTAR ALOJZIJ VRH NAD VIPAV. D.		
TRAV- NIŠKA CVETLICA												
SPORAZU- MEVANJE S POMOČ- JO MISLI											MAJHNA SPAKA	TINA TRSTE- NJAK
PRIJATELJ	GIB RAMEN	ŽUŽELKA, KI DAJE MED	MNOŽIČNO UNIČE- VANJE JUDOV									
SILVE- STER ČUK			EMIL ZATOPEK VOJVOD. UKRAJINEC			ILOVICA	VNET PRI- VRŽENEC REKA V AFRIKI					
SLOV. PISATELJ (JANKO)								MARIJINA MATI				NORVEŠKI SKAKALEC LJØKEL- SØY
IZDELEK NA NOGI								MOČNO STRELNO OROŽJE	STARO- GRŠKA BOGINJA NESREČE	KRANJ BIKOV GLAS		
OSNOVNA SESTA- VINA GOLAŽA					PROVINCA V KANADI ANTON CEBEJ							
POVELJNIK KMEČKIH UPORNIK. GREGORIČ						STARA NEMŠKA PISAVA						
PREBI- VALEC GANE						IZDELO- VALEC OPEKE						

» Cerkev odgovarja na Jezusov dar in se zaveda naloge, da bolnim prinaša Gospodov pogled, poln nežnosti in sočutja. Pastoralna zdravja je še vedno in bo tudi v prihodnje potrebna in temeljna naloga, ki jo morajo vsi, od župnijskih občeŝtev do največjih zdravstvenih zavodov, opravljati z novim poletom.«

papeŝ Frančišek

Praznujemo: 50-letnica revije Prijatelj

foto: Miha Lokovšek

Revija Prijatelj je verski list, ki povezuje bolnike, invalide in njihove prijatelje. Letos obhajamo petdeset let njenega izhajanja. V prazničnem letu v Domu sv. Jožef pripravljamo sklop prireditev, na katere vas pristrčno vabimo!

<i>Prireditve</i>	<i>Gost, predavatelj, voditelj:</i>	<i>Datum</i>
Medicinska hipnoza	Bojan Pustovrh, dr. med	7. 11. 2017 ob 19h
Čustveni vampirji	dr. Mojca Z. Dernovšek	30. 11. 2017 ob 19h
Sanje, pomen in interpretacija	dr. Jožef Magdič, dr. med	11. 1. 2018 ob 19h
Monodrama: Ničesar ne obžalujem	Metka Pavšič	4. 2. 2018 ob 16h
»Bog deluje«! Misijonsko potovanje zakoncev Volčič	Nace in Silva Volčič	April 2018
INBO 2018	Dom sv. Jožef in sodelavci	Sobota, 2.6.2018 od 9.00 do 19.00
Slavnostni koncert	Orkester slovenske Policije	23. 9. 2018 ob 19h
Simpozij ob petdesetem jubileju	Dom sv. Jožef in sodelavci	17. 11. 2018 ob 19h
Čas nesmrtnosti	dr. Alojz Ihan, dr. med	2018
Poti do ljudi v stiski	dr. Janez Mlakar	2018

Več informacij o prireditvah lahko dobite na **(0)59 073 800** ali na spletni strani **www.jozef.si**